

Organizace, zájmové skupiny a jejich vliv na životní prostředí

Jana Soukopová

[Intro]

- **Ačkoli politika životního prostředí náleží k nejmladším aktivitám Společenství, v současnosti je prezentována jako jedno z nejdůležitějších témat agendy institucí EU, které významným způsobem zasahuje a ovlivňuje i legislativní dění v dalších oblastech (vnitřní trh, energetika, průmysl, doprava, ochrana spotřebitele, veřejné zdraví, obchodní politika, zemědělství a rozvoj venkova, rybolovná a námořní politika atd.).**

[Impulz]

- Impulesem ke vzniku různých orgánů a institucí na mezinárodní úrovni, jejichž náplní se stala ochrana životního prostředí, byla první světová Konference o životním prostředí, svolaná Spojenými národy do Stockholmu v roce 1972. Environmentálními problémy, jejichž řešení vyžaduje komplexní přístup přesahující hranice států i kontinentů, se postupně začala vážně zabývat i většina již existujících mezinárodních institucí

Instituce a účastníci mezinárodní environmentální politiky

- Rozhodující úlohu – postavení v oblasti mezinárodní environmentální politiky plní OSN a její instituce, především
  - **Program Spojených národů pro životní prostředí (UNEP)**
  - OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO),
  - Organizace Spojených národů pro průmyslový rozvoj (UNIDO/),
  - Světová zdravotnická organizace (WHO),
  - Organizace pro výživu a zemědělství (FAO),
  - Světová meteorologická organizace (WMO),
  - Světový ústav zdrojů(WRI),
  - Světová unie pro ochranu zdrojů (IUCN).

Program OSN pro životní prostředí (UNEP) byl ustaven podle závěrů z první Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (1972). Na základě rezoluce Valného shromáždění OSN z 15.12.1975 byla následně ustavena Řídící rada UNEP.

[Organizace x zájmové skupiny]

- Organizace x zájmové skupiny
  - Veřejného sektoru
  - Soukromého sektoru

  - Ziskového sektoru
  - Neziskového sektoru

Ziskový sektor v ochraně ŽP

Zástupci Eko-průmyslu

○ CZ-NACE

38.32-Úprava odpadů k dalšímu využití, kromě demontáže vraků, strojů a zařízení

36.00-Shromažďování, úprava a rozvod vody

46.77-Velkoobchod s odpadem a šrotem

37.00-Činnosti související s odpadními vodami

38.11-Shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných

38.12-Shromažďování a sběr nebezpečných odpadů

38.21-Odstraňování odpadů, kromě nebezpečných

38.22-Odstraňování nebezpečných odpadů

38.32-Úprava odpadů k dalšímu využití, kromě demontáže vraků, strojů a zařízení

38.31-Demontáž vraků a vyřazených strojů a zařízení pro účely recyklace

39.00-Sanace a jiné činnosti související s odpady

-
1. Čistírny odpadních vod
  2. Hygienické stanice
  3. Sběrné dvory
  4. Technické služby
  5. Vodovody a kanalizace

Výroba recyklovaného kameniva

Eko-inovace

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

- Akční plán pro ekologické inovace (EcoAP)

- Fóra

- ECO-WEB <http://www.ecoweb.info/>

- Příklady

- Šetrnější vytápění (peletky, štěpka, topoly, integrované systémy vytápění, aj.)
- Šetrnější doprava (hybridní pohony, CNG technologie, aj.)
- SONY <http://www.sony.cz/hub/eco/ekologicke-produkty/inovace>

České ekologické manažerské centrum

www.cemc.cz

Odpadové fórum

Waste Forum

Třetí ruka

Envi služby

Neziskový sektor v ochraně ŽP

- subjekty veřejného sektoru, kterými jsou:
  - Ministerstvo životního prostředí;
  - obce;
  - kraje;
  - Fondy (Státní fond životního prostředí);
  - Veřejné instituce (Česká inspekce životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny, veřejné neziskové organizace aj.)
- nestátní (soukromé) neziskové organizace² a
- občané (domácnosti).

Organizace veřejného sektoru

Ministerstvo životního prostředí

- ochranu přirozené akumulace vod;
- ochranu ovzduší;
- ochranu zemědělského půdního fondu;
- ochranu hornického prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod;
- odpadové hospodářství;
- myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích;
- výkon státní geologické služby;
- ochranu přírody a krajiny;
- geologické práce a ekologický dohled nad těžbou;
- ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod;
- státní ekologickou politiku;
- posuzování vlivů činností a jejich důsledků na ŽP, včetně těch, které přesahují hranice státu.

Organizace veřejného neziskového sektoru

- Ministerstvo životního prostředí www.mzp.cz
- Místní Agenda 21 a Udržitelný rozvoj, Agenda 21 www.ma21.cz
- CENIA - Česká informační agentura životního prostředí www.cenia.cz
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR <https://www.ochranaprirody.cz/>
- Česká geologická služba www.geology.cz
- Česká inspekce životního prostředí www.cizp.cz
- Český hydrometeorologický ústav <http://portal.chmi.cz>
- Národní síť zdravých měst ČR - NSZM ČR www.nszm.cz
- Správa jeskyní České republiky www.caves.cz
- Správa národního parku České Švýcarsko www.npcs.cz
- Správa Krkonošského národního parku www.krnep.cz
- Správa národního parku Podyjí www.nppodyji.cz
- Správa národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava www.npsumava.cz/
- Státní fond životního prostředí České republiky www.sfzp.cz

Orgány státní správy v ochraně přírody

- Podle zákona o ochraně přírody a krajiny, vykonávají státní správu v ochraně přírody orgány ochrany přírody, kterými jsou Ministerstvo životního prostředí, Česká inspekce životního prostředí, správy národních parků a chráněných krajinných oblastí a vedle těchto specializovaných úřadů vykonávají státní správu krajské úřady a tři typy obecních úřadů, existujících v České republice (obecní úřady, pověřené obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností). Kompetence v ochraně přírody a krajiny mají rovněž Ministerstvo obrany a újezdní úřady na území vojenských újezdů a ostatních pozemků sloužících pro účely obrany státu.

Organizace veřejného sektoru

■ Kraje

- prognózy, koncepce a strategi
- mimo to také:
  - vymezují a hodnotí regionální systém ekologické stability;
  - vydávají závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a hospodářských osnov;
  - rozhodují o omezení výkonu práva myslivosti a rybářství v přírodních rezervacích;
  - zajišťují záchranné programy ohrožených zvláště chráněných rostlin a živočichů;
  - vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny;
  - spolupracující s ostatními úřady a orgány na zajišťování ekologické výchovy a vzdělání a
  - uplatňují stanovisko k zásadám územního rozvoje z hlediska zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny.

[Organizace veřejného sektoru]

■ Obce

- jsou odpovědné za odpadové hospodářství obce;
- jsou odpovědné za kvalitu vod v obci;
- vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability;
- vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny;
- ukládají pokuty za přestupky a protiprávní jednání;
- uplatňují stanoviska k územním plánům, regulačním plánům.

[NNO

<http://www.zelenykruh.cz/cz/> (28)]

Přednáška Ing. Jakub Dostál

Hnutí DUHA

Hnutí
Brontosaurus

[NNO]

- Mezinárodní unie pro ochranu přírody – IUCN
International Union for Conservation of Nature
- rok 1948 ve Fontainebleau poblíž Paříže
- Poslání IUCN
  - ovlivňovat, povzbuzovat a podporovat státy, státní instituce, akademické ústavy, národní a mezinárodní nevládní organizace na celém světě k ochraně integrity a rozmanitosti přírody a zajistit spravedlivé a udržitelné využívání přírodních zdrojů

Občan a jeho role v ochraně a tvorbě ŽP

- ? Role ?
VELKÁ

- Možnosti dané Aarhurskou úmluvou
  - Zpřístupňování informací o ŽP veřejnosti
  - Aktivní účast veřejnosti v rozhodovacích procesech, týkajících se ŽP
  - Zajištění právní ochrany v záležitostech ŽP

17. června 2013 od 12:00 hodin
na zimním stadionu spol. Kralupská sportovní s.r.o.,
Mostní ul. 812, Kralupy n/Vlt.

VEŘEJNÉ PROJEDNÁNÍ
POSUDKU EIA Letiště Vodochody

Občan a jeho role v ochraně a tvorbě ŽP

■ Zapojení občana formou

- účasti na rozhodování správních úřadů
- účasti na tvorbě aktu správního práva
- účasti na tvorbě strategických dokumentů
- zapojení do posuzování vlivu na ŽP (EIA, SEA)

**právo
vědět**
PRÁVO NA INFORMACE
O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ
program Nadace Partnerství

Jakou formu hájení svých práv, kterou výslovně předvidají české právní předpisy, jste v procesu EIA využili/a?

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

■ podal/a jsem vyjádření v průběhu procesu EIA: 17 (65,38 %)

■ podepsal/a jsem petici: 10 (38,46 %)

zdroj: <http://ucast-verejnosti-v-uzemnim-p.vyplnto.cz>

[KROMĚ TOHO]

- Vlastní příspěvní k ochraně a tvorbě ŽP
  - Formou

- Ochrany přírody a krajiny
- Třídění odpadů
- Šetření energie
- .....

nová

zelená

úsporám

[ŽP a zájmové skupiny]

- Různé zájmy
  - Ziskový sektor
  - Neziskový sektor

[Elinor Ostrom]

- Vyvinula spolu se svými spolupracovníky svou vlastní metodu institucionální analýzy, jejímž základním nástrojem je IAD Framework (*Institutional Analysis and Development Framwork*). Tento nástroj umožňuje identifikovat a analyzovat hlavní typy strukturálních proměnných, vyskytujících se v určitých institucionálních uspořádáních, jedná se například o bio-fyzikální podmínky, pravidla hry, charakteristické rysy uživatelských komunit, které ovlivňují fungování těchto celků, motivace jedinců a následky jejich chování

Děkuji za pozornost

[Zájmové skupiny v OH]

- Veřejný sektor
  - Obce
  - Svozové společnosti (NO)
- Soukromý sektor
  - Svozové společnosti
  - Zpracovatelé odpadu (sklárky, spalovny, MBÚ, Bioplynové stanice)
  - RECYKLACE
  - občané